

Handläggare
Linda Hillberg
Telefon: 08-50814969**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2025-05-22

Kvalitetsgranskning av arbetet för att flera barn ska delta i utbildningen i förskolan – Förskolan Rödmyran

Redogörelse till Skolinspektionen

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner redogörelsen som svar till Skolinspektionen.

Sammanfattning

Skolinspektionen har genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av förskolan Rödmyran och Enskede-Årsta-Vantör som huvudman för förskolan avseende arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskola. Skolinspektionen har identifierat följande utvecklingsområden: att rektorn behöver tydliggöra hur arbetet med att främja närvaro ska bedrivas samt att huvudmannen behöver fortsätta utveckla arbetet med att följa upp och analysera rektorns arbete med att främja närvaro.

Stadsdelsförvaltningen beskriver de förbättringsåtgärder som har genomförts, resultat och planering för fortsatt arbete. Bland annat följer rektorn upp närvaron med pedagoger på barnkonferenser och en arbetsgrupp har startats för att ta reda på vilket stöd rektorer behöver i arbetet med närvaro. Arbetsgruppen har tagit fram en ny rutin, handlingsplan och stöddokument för arbetet.

Stadsdelsförvaltningen har även beslutat att ta fram gemensamma rutiner för att följa närvarostatistik.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner redogörelsen som svar till Skolinspektionen.

Bakgrund

Skolinspektionen har genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av förskolan Rödmyran och Enskede-Årsta-Vantör som huvudman för förskolan avseende arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskola. Skolinspektionen fattade beslut i granskningen den 4 december 2024. Stadsdelsförvaltningen ska senast den 5 juni 2025 lämna en redogörelse kring vilka förbättringsåtgärder som har tagits

utifrån Skolinspektionens identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder.

Ärendet

Skolinspektionen har genomfört en tematisk kvalitetsgranskning avseende arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskola. Granskningen omfattade 30 huvudmän med sammantaget 30 förskoleenheter. Frågeställningarna i granskningen var:

1. I vilken utsträckning bedriver rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att främja närvaro i förskolan?
2. I vilken utsträckning stödjer huvudmannen rektorn i arbetet med att främja närvaro?
3. I vilken utsträckning gör hemkommunen aktiva och strategiska ansträngningar för att öka deltagandet i förskolan?

I granskningen ingick inte att utreda hemkommunens ansvar för att alla barn som har rätt till förskola får en förskoleplats om deras vårdnadshavare önskar det. I granskningen ingick inte heller att utreda och bedöma kvaliteten i huvudmäns arbete att erbjuda plats till barn om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.

Stadsdelsförvaltningen har lämnat svar på frågor kring organisation, årshjul och rutiner samt verksamhetsplan. Skolinspektionen genomförde under oktober intervjuer med pedagoger från förskolan Rödmyran, rektor för Snösätra förskoleenhet samt skolchef och utredare.

Skolinspektionens beslut

Frågeställning 1: I vilken utsträckning bedriver rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka närvaron i förskolan?

Skolinspektionen bedömer att rektorn i flera delar bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att främja närvaro i förskolan.

Skolinspektionen lyfter fram rektors arbete för att barn och vårdnadshavare ska få en god introduktion i förskolan. Vidare lyfts rektors ledning och organisation och att det finns förutsättningar för en samsyn i arbetet. Skolinspektionen menar att rektorn leder ett arbete för att bedriva en utbildning av hög kvalitet med ett relationsskapande arbetssätt, som genomsyrar verksamheten. Det relationsskapande arbetssättet, bland annat bemötande och kommunikation, antas främja barnens närvaro.

Skolinspektionen har identifierat följande utvecklingsområde i syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen:

- Rektorn behöver tydliggöra hur arbetet med att främja närvaro ska bedrivas och utvecklas.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn visserligen leder och organiserar arbetet med att bedriva en utbildning av hög kvalitet och ett relationsskapande arbetssätt som i förlängningen ska främja barnens närvaro, men rektorn har inte tydliggjort hur arbetet med att främja närvaro ska bedrivas. Då rektorn inte förmedlat arbets- och förhållningssätt för det närvarofrämjande arbetet saknas förutsättningar för att skapa en samsyn i arbetet. Genom att definiera hur arbetet med att främja närvaro ska bedrivas skapas också förutsättningar för att utveckla och utvärdera arbetet. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn, i samverkan med personalen, tydliggör hur arbetet med att främja närvaro ska bedrivas.

Frågeställning 2: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen rektorn i arbetet med att främja närvaro?

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen i flera delar stödjer rektorn i arbetet med att främja närvaron. Skolinspektionen anser att huvudmannen har påbörjat ett arbete för att ge stöd och ändamålsenliga förutsättningar till rektorn i arbetet med att främja barnens närvaro. I motiveringen lyfter Skolinspektionen den arbetsgrupp som ska arbeta med närvaro i förskola samt att en rutin kring hantering av frånvaro ska tas fram. Stadsdelsförvaltningens organisation som stödjer kommunikation mellan rektorer och mellan huvudman och rektorer lyfts fram som en förutsättning för att stödja rektor i arbetet. Skolinspektionen konstaterar att statistik över närvaro och frånvaro följs upp, men att det inte var tydligt hur statistiken ska användas eller vilka insatser som ska genomföras.

Skolinspektionen har identifierat följande utvecklingsområde i syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen:

- Huvudmannen behöver fortsätta utveckla arbetet med att följa upp och analysera rektorns arbete med att främja närvaro. I detta ingår även att ta reda på vilket stöd rektorn behöver i arbetet.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen planerar för och i vissa delar har påbörjat ett arbete för att mer systematiskt följa upp närvarostatistik och rektorns arbete med att främja närvaro, men att detta arbete ännu inte är genomfört eller konkretiserat i alla delar. Huvudmannen har inte heller tagit reda på vilket stöd rektorn behöver i arbetet. Genom att utveckla arbetet med uppföljning och analys kan huvudmannen planera och genomföra utvecklingsinsatser för det närvarofrämjande arbetet. Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen fortsätter

det påbörjade arbetet med att följa upp och analysera rektorns närvarofrämjande arbete, i syfte att utveckla och förbättra arbetssätt samt stödja rektorn i arbetet. Tillsammans med rektorn behöver huvudmannen sedan överväga vilka insatser eller typer av riktat stöd som huvudmannen kan bistå med för att utveckla det närvarofrämjande arbetet utifrån förskolans specifika behov.

Frågeställning 3: I vilken utsträckning gör hemkommunen aktiva och strategiska ansträngningar för att öka deltagandet i förskolan?

Skolinspektionen bedömer att hemkommunen i hög utsträckning gör aktiva och strategiska ansträngningar för att öka deltagandet i förskolan. Skolinspektionen lyfter i sin motivation att hemkommunen har god kännedom om vilka barn som inte är inskrivna i förskolan och identifierar orsaker till detta. Ett systematiskt arbete och rutin för arbetet lyfts fram.

Informationen anpassas efter lokala behov och olika insatser genomförs för att informera om förskolans verksamhet. Skolinspektionen lyfte särskilt fram stadsdelsförvaltningens samverkan kring att öka deltagandet på förskolan, bland annat samverkan med öppna förskolan.

Skolinspektionen identifierade inte något utvecklingsområde inom området.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen beskriver nedan de förbättringsåtgärder som har genomförts, resultat och planering för fortsatt arbete.

Utvecklingsområde 1 Rektorn behöver tydliggöra hur arbetet med att främja närvaro ska bedrivas och utvecklas.

Följande åtgärder har genomförts:

Rektor har lyft upp betydelsen av närvaro i förskolan till förskolans medarbetare genom att leda diskussioner på arbetsplatsträffar. En kompetensutveckling har genomförts genom att medarbetare har lyssnat på en digital föreläsning om närvaro i förskolan. Rektor följer upp närvaron tillsammans med pedagoger på barnkonferenser. På barnkonferensen går de igenom varje enskilt barn och tittar på barnets närvaro, kopplat till barnets utveckling. Detta har lett till möten med vårdnadshavare om närvaron för deras barn.

kring hur förskolan ska agera för att främja närvaron på morgonen, då många barn kommer sent till förskolan. Att lyfta morgonsamling som en aktivitet i verksamhetsplanen ger en tydlig riktning till medarbetare om vikten av närvaron. Arbetssättet med morgonsamling har pågått sedan årsskiftet. Rektors uppföljning med pedagoger visar att morgonsamlingen skapar en god rutin och är en viktig händelse för barnen.

Förskolans enhet har en barnombudsgrupp med åtta pedagoger, två från varje förskola. Barnombudsgruppen har diskuterat närvaro och kommer under året ha fokus på att främja närvaro. Barnombudsgruppens diskussioner är en grund för att skapa en samsyn kring närvaro på förskolenheten.

Förskoleenheten ingår i ett projekt som kallas "förskoleteam", där barn med sociala svårigheter och/eller sen språkutveckling och deras familjer erbjuds stöd. Barnets närvaro lyfts i det sammanhanget, både med pedagoger och med vårdnadshavare.

Rektor deltar i stadsdelsförvaltningens arbetsgrupp, delar erfarenheter och lyfter fram behov av stöd i arbetsgruppen.

Utvecklingsområde 2 Huvudmannen behöver fortsätta utveckla arbetet med att följa upp och analysera rektorns arbete med att främja närvaro. I detta ingår även att ta reda på vilket stöd rektorn behöver i arbetet.

Följande åtgärder har genomförts:

En arbetsgrupp har startats för att arbeta med att främja närvaron. Arbetsgruppen består av fyra rektorer och en specialpedagog. Arbetsgruppen leds av en utredare. En utgångspunkt för arbetsgruppen har varit att ta reda på vilket stöd rektorer behöver i arbetet med närvaro. Arbetsgruppen har delgetts rapporter och material kring närvaro i förskola, exempelvis material från andra kommuner. Det har framkommit att rektorer behöver stöd i form av gemensamma dokument och rutiner. Arbetsgruppen har därför tagit fram:

- Rutin vid frånvaro av barn. Rutinen är ett dokument som pedagoger ska följa när barn är frånvarande.
- Handlingsplan främja närvaro i förskolan. Handlingsplanen beskriver tydligt varför det är viktigt att arbeta med närvaro och frånvaro, vad oroande frånvaro innebär, vad oroande frånvaro kan leda till samt förskolans ansvar och arbetsgång. Syftet med handlingsplanen är att skapa en gemensam syn på närvaro och frånvaro i Enskede-Årsta-Vantör.
- Kartläggning vid oroande frånvaro. Kartläggningen är ett stöddokument som ska användas vid möte om frånvaro med vårdnadshavare.

Arbetsgruppen har även lyft behov av gemensamt material riktat till vårdnadshavare. Huvudmannen har sedan januari ett gemensamt material att använda vid introduktion. Materialet är ett stöd till pedagoger med information att de ska berätta om förskolans betydelse för vårdnadshavarna samt informera om hur en dag på förskolan går till. Materialet kommer även att kompletteras med information om hur stadsdelsförvaltningen arbetar med närvaro och tydligare varför närvaro i förskolan är viktigt.

En plan för implementering av ny rutin, handlingsplan och andra dokument har tagits fram. I planen för implementering ingår att ta fram ett diskussionsmaterial riktat till pedagoger. Syftet är att pedagoger ska få en samsyn kring närvaro i förskolan.

Specialpedagogen som deltar i arbetsgruppen leder även ett förvaltningsövergripande barnombudssamordnarnätverk. Barnombudssamordnarnätverket består av barnombudssamordnare från stadsdelsförvaltningens samtliga förskoleenheter. Barnombudssamordnarnätverket har under 2025 fokus "Närvaro i förskolan". Barnombudssamordnare leder lokala barnombudsnätverk på enheterna. Stadsdelsförvaltningen följer upp med rektor vilka behov av stöd som kommer fram på dessa nätverk.

Stadsdelsförvaltningen har identifierat behov av stöd i att ta fram statistik av närvaro. Stadsdelsförvaltningens digitala verksamhetsutvecklare ska ta fram ett stödmaterial för att förenkla för rektorer att ta ut statistik. Frågan om att ta följa närvarostatistik har också lyfts med samtliga rektorer. Stadsdelsförvaltningen har beslutat att ha en gemensam rutin för när och hur närvarostatistiken ska följas.

Stadsdelsförvaltningen har haft uppföljning med rektor för förskolan Rödmyran. Rektors arbete visar att det är viktigt att lyfta frågan om närvaro och ge tid för att skapa samsyn, exempelvis på APT. Rektors arbete visar även vikten av en tydlig gemensam riktning, vilket aktiviteten "morgonsamling" är ett konkret exempel på. Ett bra arbetssätt är även att lyfta närvaro sammankopplat till barns utveckling. Det har gett effekt och resulterat i möten med vårdnadshavare.

Stadsdelsförvaltningen kommer fortsätta arbetet med att främja närvaron. De framtagna dokumenten ska implementeras under hösten. Effekten av den nya rutinen och handlingsplanen kommer att följas upp genom att mäta statistik innan implementering och när dokumenten har implementerats.

Barnrättsperspektiv

Arbete för att främja närvaro i förskolan är förenligt med artikel 28 i barnkonventionen, att barn har rätt till utbildning. Att främja närvaro i förskolan är även viktigt för barns framtida utbildning och lärande.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner redogörelsen som svar till Skolinspektionen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Karin Åberg
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Beslut – Förskolan Rödmyran
2. Formulär för att redovisa vidtagna åtgärder
3. Rutin vid frånvaro av barn
4. Handlingsplan främja närvaro i förskolan
5. Kartläggning vid oroande frånvaro

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2025-05-08
Karin Åberg, Avdelningschef	2025-05-08